

України. Відносна незалежність і своєрідність конституційної реформи як історичного державно-правового явища дозволяє розглядати її як самостійний предмет наукового дослідження. Особливу увагу вчених привертають проблеми дослідження державно-правових явищ, пов'язаних з конституційною реформою.

Література

1. Белов Д. М. Конституційно-правове регулювання реформ у державі: деякі аспекти передумов та закономірностей реалізації на практиці / Д. М. Белов // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – № 4. – С. 47-50.
2. Різник С. В. Помилки Конституційної реформи: корисний досвід чи втрачений шанс / С. В. Різник // Дзеркало тижня. – 2015. – № 7. – С. 23-28.
3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Чи виконує Київ вимоги ЄС? Частина 7: конституційна реформа / Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com>

УДК 342.922

Гусар О. А., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Москалик І. С., студентка,
Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана, м. Київ, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТНО - ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ

В період проведення масових реформ законодавства, співпраці з багатьма міжурядовими організаціями та урядами європейських країн питання удосконалення законодавства в сфері правового регулювання експортно-імпортних операцій є досить актуальним.

У правовому полі регулювання експортно-імпортних операцій здійснюється як на міжнародному рівні (всесвітні та регіональні міжнародні організації), так і на національному (загальнодержавними органами та на місцях). Основними державними органами, що здійснюють правове регулювання експортно-імпортних операцій в Україні, є Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі, Державна фіскальна служба України та органи місцевого управління ЗЕД. Враховуючи значну кількість органів, що безпосередньо впливають на порядок здійснення експортно-імпортних

операцій, пропонуємо використати досвід США та створити окремий центральний орган, який буде здійснювати державне регулювання експортно-імпорتنих операцій, та передати державну митну службу у підпорядкування цього органу. Це дозволить забезпечити єдиний підхід до правового регулювання експортно-імпорتنих операцій та кращий контроль за дотриманням законів на практиці.

Більшість науковців підходить до питання удосконалення законодавства щодо порядку здійснення експортно-імпорتنих операцій комплексно, тобто вони розглядають шляхом вдосконалення всього обсягу норм, що пов'язані з зовнішньоекономічною діяльністю (наприклад Омельченко А. [1, с. 23], Коваль Л. [2], Свідерська А. [3]), або звужуючи свої дослідження до певної сфери (наприклад Гринишин Г. [4, с. 200]). Більшість науковців сходиться на думці про необхідність проведення консолідації та кодифікації нормативно-правових актів, що регламентують зовнішньоекономічну діяльність. Окрім цього фахівці пропонують здійснити радикальну реконструкцію всієї системи правового регулювання ЗЕД, або усунути основні протиріччя та мінуси зі збереженням існуючої структури законодавства у сфері ЗЕД. Однак окремо питання вдосконалення законодавства в частині здійснення експортно-імпорتنих операцій майже не розглядалось.

На нашу думку, це є суттєвим упущенням, оскільки за такого підходу не було враховано існуючих особливостей експортно-імпорتنих операцій, а також проблемні питання, що виникають в ході їх дослідження та здійснення. Перш за все, на нашу думку, слід законодавчо закріпити визначення операцій експорту та імпорту, доповнивши ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [5] такими термінами:

- експортна операція – це операція з передачі товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності за встановлену плату або без неї;

- імпортна операція – це операція, яка передбачає отримання українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності від іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів за встановлену плату або без неї з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Вважаємо, що важливу роль в частині правового регулювання експортно-імпорتنих операцій відіграє офіційний переклад правил Інкотермс 2010 на українську мову та його публікація у загальнодоступних офіційних джерелах (наприклад на порталі zakon.rada.gov.ua або друкованих виданнях «Урядовий кур'єр», «Офіційний вісник України» та інші). Офіційне оприлюднення правил Інкотермс 2010 забезпечить українським імпортерам та експортерам безперешкодний доступ до міжнародних правил торгівлі та дасть змогу

уникнути спорів представниками митних органів щодо правильності застосування термінів та правил Інкотермс 2010, включаючи питання визначення митної вартості імпортованих товарів та правильності віднесення на валові витрати витрат при взаємодії з податковими органами.

Позитивними змінами в сфері правового регулювання експортно-імпортних операцій, на нашу думку, також стане зняття або зменшення валютних обмежень в рамках експортно-імпортних операцій, які на сьогодні передбачені постановою Національного банку України «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» від 04.12.2015 № 863 [6].

Література

1. Омельченко А. Шляхи вдосконалення та розвитку законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність / А. Омельченко // Право України. – 2011. – № 6. – С. 23-29.

2. Коваль Л. В. Проблеми та напрямки вдосконалення законодавства України в сфері зовнішньоекономічних відносин / Л. В. Коваль, Д. Є. Павлюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2012/Economics/15_101303.doc.htm.

3. Свідерська А. В. Проблемні аспекти правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності як джерела ризику / А. В. Свідерська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eonomosvita.lntu.edu.ua/internet-konferentsija-3/546-sviderska-a-v-aspirant.html>.

4. Гринишин Г. Шляхи вдосконалення механізму зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрної сфери / Г. Гринишин // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. – 2014. – № 21(1). – С. 200-206.

5. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

6. Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України: Постанова Правління Національного банку України від 4 грудня 2015 р. № 863 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 1.